

KAHRAMANMARAŞ İSTİKLAL ÜNİVERSİTESİ PSİKOLOJİ DERGİSİ

Israrlı Takip Davranışının Mağdur Kadınlar Üzerindeki Etkisine Yönelik Derleme

A Compilation on the Effects of Stalking Behavior on Women Victims

Belkıs BOYDAĞ¹

Makale Türü: Derleme

Başyuru Tarihi: 17 Haziran 2025

Kabul Tarihi: 6 Ağustos 2025

Makaleye Atıf Yapmak için: Boydağ, B. (2025). Israrlı takip davranışının mağdur kadınlar üzerindeki etkisine yönelik derleme. *Kahramanmaraş İstiklal Üniversitesi Psikoloji Dergisi (KİÜ)*, 3(2), 75-95. <https://doi.org/10.5281/zenodo.18106564>

ÖZET: Bu araştırma, ısrarlı takip davranışının kadınlar üzerindeki etkisinin incelenmesini amaç edinmektedir. Bu amaç kapsamında, ısrarlı takip üzerine yürütülen alanyazındaki araştırmalar ve bu araştırmaların sonuçlarına yönelik derleme yapılmıştır. Araştırma kapsamında öncelikle ısrarlı takip davranışının teorik çerçevesi tanıtılmış; ardından da ilgili araştırmaların sonuçları verilmiştir. Israrlı takip üzerine yapılmış tanımlar bir bütün olarak değerlendirildiğinde, ısrarlı takibin “kötü niyetli olarak bireylerin partnerleri tarafından sürekli biçimde takip edilip tacize uğraması” şeklinde ifade edildiği söylenebilir. Takip ve taciz davranışları, kadınlarda sınırlı düzeyde olup ağırlıklı ünlü kişilerin hayatına duyulan meraktan dolayı kendisini göstermektedir. Erkeklerde ise biten bir romantik ilişkiyi yeniden canlandırma veya karşılık göremediği kişiyle romantik bir zeminde buluşabilme amacıyla ısrarlı takibe yönelik davranışlar görülmektedir. Ayrıca, yapılan araştırmalar kadınların genel olarak mağdur; erkeklerin ise fail olduğunu işaret etmesi bakımından dikkate değerdir. Bu bağlamda, ısrarlı takibin mağdur kadınlar üzerinde bedensel, duygusal ve psikolojik olarak olumsuz sonuçları yer almaktadır. Depresyon, korku, kaygı, stres bozukluğu, uyku problemleri, kafa karışıklığı, yeme bozuklukları ve mide bulantısı gibi durumlar bu sonuçların başlıcalarıdır. Dolayısıyla, ısrarlı takip mağduru kadınların bedensel ve ruhsal sağlıklarının bozulmasına ek olarak yaşam kaliteleri düşmektedir. Bu sebeple, ısrarlı takibe yönelik eylemler gelişmiş pek çok ülkede suç kapsamında değerlendirilmekte ve suçun kapsamına göre 6 aydan 24 aya kadar hapis cezası verilebilmektedir. Dolayısıyla, literatürde ısrarlı takibi sadece suç boyutu ile değerlendiren çalışmalar da yer almaktadır. Fakat ilgili çalışmalar hukuki boyutta yer almaları ve ısrarlı takibin kadınlar üzerindeki etkilerini ortaya koyma bakımından yetersiz kalmaları sebebiyle bu araştırma kapsamında incelenmemiştir.

Anahtar sözcükler: Israrlı takip, flört şiddeti, partner şiddeti, mağdur kadınlar

¹Sorumlu Yazar, Acıbadem Üniversitesi, bboydag@hotmail.com, ORCID: 0000-0002-5285-4046

ABSTRACT: *This research aims to examine the effects of stalking behavior on women. Within the scope of this purpose, a review of the literature on stalking and the results of these studies has been made. Within the scope of the research, first the theoretical framework of stalking behavior is introduced; then the results of the relevant studies are given. When the definitions made on stalking are evaluated as a whole, it can be said that stalking is expressed as “the constant following and harassment of individuals by their partners with malicious intentions”. Stalking and harassment behaviors are limited in women and mostly manifest themselves due to curiosity about the lives of famous people. In men, stalking behaviors are seen in order to revive an ending romantic relationship or to meet a person who does not reciprocate on a romantic basis. In addition, the studies conducted are noteworthy in that they indicate that women are generally victims and men are perpetrators. In this context, stalking has negative physical, emotional and psychological consequences on the victimized women. Depression, fear, anxiety, stress disorder, sleep problems, confusion, eating disorders and nausea are the main results of these results. Therefore, in addition to the deterioration of the physical and mental health of women who are victims of stalking, their quality of life decreases. For this reason, stalking activities are considered a crime in many developed countries and can be punished with imprisonment from 6 to 24 months depending on the scope of the crime. Therefore, there are also studies in the literature that evaluate stalking only in terms of its criminal aspect. However, the relevant studies were not examined within the scope of this research because they are of a legal dimension and are insufficient in terms of revealing the effects of stalking on women.*

Keywords: *Stalking, dating violence, partner violence, women victims*

1. GİRİŞ

İsrarlı takip kavramı, bir kişinin tanıdığı ya da tanımadığı kişi tarafından tacize varacak düzeyde izlenmesi ve rahatsız edilmesidir (Cass ve Rosay, 2012; Powell vd., 2018). İsrarlı takip kapsamında değerlendirilen davranışlar; mağdurda korku ve kaygı uyandıran ve suç nitelikli kabul edilen davranışlardır (Reyns ve Fisher, 2018). Bu davranışlar dijital ortamlara (Gürgezoğlu, 2010; Reyns, 2010) ek olarak fiziksel ve psikolojik saldırganlık (Akmeşe ve Deniz, 2017; Spitzberg, 2002) şeklinde görülebilmektedir. Ayrıca, ısrarlı takip davranışı bir ya da birkaç sefer görülebileceği gibi (Doğan, 2014; Dunlap vd., 2015) uzun süreli söz ve eylemleri de kapsayabilmektedir (Amar, 2007; Short vd., 2015).

İsrarlı takip kavramı, yabancı ya da tanıdık bir bireyin romantik ilişki kurabilmek adına veya başka amaçlar çerçevesinde, bir başkasını istenmedik ve tekrarlı biçimde takip edip onun mahremiyetini takıntılı şekilde ihlal etmesidir (Korkodeilou, 2017; Ngo, 2012; Sheridan ve Lyndon, 2012). Bir davranışın ısrarlı takip olarak değerlendirilebilmesi için “tehdit” unsurunun olup olmaması önemli bir referans olmaktadır (Cavezza ve McEwan, 2014; Purcell vd., 2009). Bu bağlamda, maruz kalınan davranış kurban için tehdit unsuruysa ve de korku uyandırıyorsa ısrarlı takipten söz edilebilir (Nobles, 2018; Scott vd., 2014). Ayrıca, kurbanın ısrarlı takip davranışını gösteren kişiyi doğrudan tanıması da şart değildir. Yapılan çalışmalar, ısrarlı takibin genel olarak flört kapsamında yapıldığını gösterse de kimi durumlarda bu davranışa maruz kalan kişinin karşı tarafı tanımadığı saptanmıştır (Başar ve Sakallı, 2021; Kuehner, 2012; Sheridan vd., 2003; Spitzberg ve Cupach, 2007).

İsrarlı takipte cinsiyet faktörü incelendiğinde, kadınların erkeklere nazaran daha riskli bir konumda olduğu belirlenmiştir (Breiding vd., 2014). Çünkü yapılan araştırmalar, erkeklerin kadınlara göre şiddet türlerini göstermeye daha eğilimli olduğunu işaret etmektedir (Logan ve Walker, 2021; Spencer ve Stith, 2020). Nitekim ısrarlı takip üzerine yapılan araştırmaların büyük bölümünde, kadınların erkeklerden daha fazla mağdur olduğu saptanmıştır (Spitzberg ve Cupach, 2007). İsrarlı takip konulu 100’den fazla araştırmanın değerlendirildiği metaanaliz çalışmasında, araştırmaların dörtte üçünde kadınların mağdur olduğu sonucu elde edilmiştir (Wincentak vd., 2016). Nitekim, Boydağ (2020) tarafından yapılan metaanaliz çalışmasında da kadınların ısrarlı takip davranışına erkeklere göre daha fazla maruz kaldığı belirlenmiştir. Dolayısıyla, kadınların ısrarlı takip davranışından erkeklere göre daha çok etkilendiği söylenebilir. Bu araştırmanın amacı da ısrarlı takip davranışlarının mağdur kadınlar üzerindeki sonuçlarını ve kadınların bu noktada verdikleri tepkileri ortaya koyabilmektir. Bu noktada, ısrarlı takip konulu yürütülmüş araştırmalar incelenmiş olup ilgili araştırmaların sonuçlarından hareketle çıkarımlar yapılmıştır.

2. YÖNTEM

2.1. Araştırma Modeli

Bu araştırma, ısrarlı takip davranışının mağdur kadınlar üzerindeki etkisini değerlendirebilmeyi konu edinmiştir. Bu konu kapsamında, araştırma modelinin nitel araştırma yöntemlerinden sistematik derleme şeklinde olmasına karar verilmiştir. Sistematik derleme çalışmaları; benzer konularda yürütülmüş akademik çalışmaların uzman kişiler tarafından en kapsamlı şekilde sentezlenmesine dayalı olarak yapılan çalışmalardır (Karaçam, 2013). Sistematik derleme araştırmaları, araştırmak istenilen konunun tüm yönleriyle geniş biçimde ele alınıp belirli ilkelerden hareketle çalışmaların derlenip sentezlenmesine dayalıdır (Kaya vd., 2013).

2.2. Veri Taraması

Araştırma kapsamında, sistematik derleme yapılmıştır. Bu doğrultuda, Google Akademik ve Ulusal Tez Merkezi veri tabanlarında yer alan ve Türkçe ile İngilizce dilinde yayınlanan çalışmalar değerlendirmeye alınmıştır. İncelenen araştırmalar için kullanılan anahtar kelimeler “ısrarlı takip” ve “stalking” olarak belirlenmiştir. İncelenen araştırmaların konu itibarıyla kadınlar üzerindeki etkilerine odaklanması birincil ilke olarak belirlenmiştir. Dolayısıyla, ısrarlı takibi hukuki zemin ve suç boyutu ile konu alan araştırmalar, bu çalışmaya dahil edilmemiştir. Ayrıca, yapılan taramaların güncel sonuçlar içermesi adına 2015 ile 2025 yılları arasındaki çalışmalar referans alınmıştır. Bu doğrultuda, Ulusal Tez Merkezi’nden erişim sağlanan 13 araştırmanın 9 tanesi konu kapsamı itibarıyla bu çalışmanın kriterlerini karşılamadığı için çalışmaya dahil edilmemiş; 4 araştırma incelemeye alınmıştır. Google Akademik üzerinden erişim sağlanan 57 araştırmadan 27 tanesi 2010 yılından önce yayınlanması sebebiyle ve 10 tanesi de ısrarlı takibi hukuki zeminde değerlendirmesi nedeniyle bu çalışmaya dahil edilmemiş; 20 araştırma incelemeye alınmıştır. İncelemeye alınan araştırmaların bilgisi aşağıda verilmiştir.

Tablo 1. Araştırma kapsamında incelenen çalışmalar ve özellikleri

Yazar	Yıl	Veri Tabanı	Tür	Yayın Dili
Yılmaz	(2025)	Google Akademik	Makale	Türkçe
Logan ve Cole	(2024)	Google Akademik	Makale	İngilizce
Solmaz Yiğit	(2023)	Ulusal Tez Merkezi	Tez	Türkçe
Baş ve Öğün	(2023)	Google Akademik	Makale	Türkçe
Yılmaz	(2023)	Ulusal Tez Merkezi	Tez	Türkçe
Duman vd.	(2023)	Google Akademik	Makale	Türkçe
Aydın	(2023)	Ulusal Tez Merkezi	Tez	Türkçe
Dağ	(2022)	Ulusal Tez Merkezi	Tez	Türkçe
Naem vd.	(2021)	Google Akademik	Makale	İngilizce
Wolf vd.	(2021)	Google Akademik	Makale	İngilizce
Waterman vd.	(2021)	Google Akademik	Makale	İngilizce
Stevens vd.	(2021)	Google Akademik	Makale	İngilizce
Bailey ve Morris	(2021)	Google Akademik	Makale	İngilizce
Kuehner vd.	(2020)	Google Akademik	Makale	İngilizce
Boydağ	(2020)	Google Akademik	Bildiri	Türkçe
Fais vd.	(2020)	Google Akademik	Makale	İngilizce

Akış vd.	(2019)	Google Akademik	Makale	Türkçe
Karakuş Öztürk	(2017)	Google Akademik	Makale	Türkçe
Dardis vd.	(2017)	Google Akademik	Makale	İngilizce
Johnson ve Thompson	(2016)	Google Akademik	Makale	İngilizce
Gilroy vd.	(2016)	Google Akademik	Makale	İngilizce
Narud ve Dahl	(2015)	Google Akademik	Makale	İngilizce
Marazziti vd.	(2015)	Google Akademik	Makale	İngilizce
Sheridan ve James	(2015)	Google Akademik	Makale	İngilizce

Bu araştırmaya Ulusal Tez Merkezi'nden 4 ve Google Akademik'ten 20 olmak üzere toplam 24 araştırma dahil edilmiştir. Araştırmaya dahil edilen tüm araştırmalar 2015 ile 2025 yılları arasında yürütülmüştür. Bu araştırmaların 1 tanesi bildiri, 4 tanesi tez ve 19 tanesi ise makale türündedir. Ayrıca, ilgili araştırmaların 10 tanesi Türkçe ve 14 tanesi ise İngilizce dilinde yayınlanmıştır.

2.3. Sınırlılıklar

Bu araştırma;

1. Ulusal Tez Merkezi ve Google Akademik veri tabanlarıyla,
2. 2015-2025 yılları arasında yapılan çalışmalarla,
3. Israrlı takibin kadınlar üzerindeki etkisini değerlendiren araştırmalarla,
4. “Israrlı takip” ve “stalking” anahtar kelimelerinin taranmasıyla tespit edilen çalışmalarla,
5. Tez, makale ve bildiri türünde yayınlarla,
6. Türkçe ve İngilizce dilinde yayınlanmış araştırmalarla sınırlıdır.

2.4. Verilerin Çözümlemesi

Veri analizi, araştırma konusuyla ilişkili olarak elde edilen verilerin çözümlemesi, genel olarak özetlenmesi ve edinilen bulguların tasnif edilip değerlendirilmesine dayanan süreçtir (Büyüköztürk vd., 2014). Bu araştırmada sistematik derleme yönteminin kullanılması, ısrarlı takibin kadınlar üzerindeki etkisine yönelik incelenen araştırmaların kapsamı ve sonuçlarını sentezlemeyi gerekli kılmıştır. Bu sentezleme işlemi, ısrarlı takip kavramının teorik çerçevesinin açıklaması yapılırken ilgili açıklamaları detaylandırmak ve zenginleştirmek için kullanılmıştır. Bu yönüyle daha güçlü bir literatür taraması yapılmış olup çalışmanın ısrarlı takip üzerine ifade ettiği bilgiler sağlam temeller üzerine oturtulmuştur.

3. ISRARLI TAKİP ÜZERİNE ALANYAZIN DERLEMESİ

Bu bölümde, ısrarlı takiple ilgili olarak teorik çerçeve sunulmuştur. Bu bağlamda, öncelikle ısrarlı takibin tanımı yapılmıştır. Ardından ısrarlı takip davranışında cinsiyet faktörü değerlendirilmiştir. Daha sonra, ısrarlı takip faillerinin tipolojileri hakkında bilgi verilmiştir. Ek olarak, ısrarlı takibin kadınlar üzerindeki sonuçlarına yer verilmiştir. Son olarak ise ısrarlı takip üzerine yürütülen araştırmalar ve bu araştırmaların sonuçları açıklanmıştır.

3.1. Israrlı Takip Kavramı

Partner şiddeti üzerine yürütülen çalışmalar, kronolojik olarak ele alındığında; bu çalışmaların ilk olarak fiziksel şiddeti konu aldığı belirlenmiştir. Sonraki yıllarda yapılan çalışmalar, partner şiddetinin fiziksel şiddet ile sınırlı olmadığını; psikolojik, cinsel, ekonomik, sanal vb. gibi pek çok türü olduğunu ortaya koymuştur (Dooley vd., 2009). Partner şiddeti üzerine son yıllarda yapılan incelemeler, ısrarlı takip davranışının da partner şiddetinin bir türü olduğunu göstermiştir (Pylarinou, 2020). Dolayısıyla, romantik ilişkilerdeki şiddeti değerlendiren çalışmaların son yıllarda ısrarlı takip davranışına özel olarak yer vermektedir.

Israrlı takip kavramının ilk kullanımı, 1980 ve 1990'lı yıllarda ünlü kişilerin maruz kaldıkları tekrarlı taciz davranışına dayanmaktadır. Bu davranışlar, mektup ve çiçek gönderme, telefonla rahatsızlık verme ve fiziksel takip etme gibi eylemlerden oluşmaktadır (Spitzberg ve Cupach, 2014). Hayranların ünlü bireylere yönelik gösterdikleri tacizin sürekliliğini tanımlayabilmek adına Amerikan medyasınca “ısrarlı takip” kavramı kullanılmaya başlanmıştır (Owens, 2016). Daha sonraki süreçlerde, ısrarlı takip kavramı anlamı derinleşerek ünlü olmayan kişiler için de kullanılmıştır. Buna bağlı olarak da romantik ilişkilerde partner tarafından gösterilen şiddetin bir alt türü olarak ele alınmıştır (Ferreira ve Matos, 2013).

Israrlı takip kavramı üzerine geçmiş çalışmalardan bugüne değin pek çok tanım yapılmıştır. İlgili tanımlar bir bütün olarak değerlendirildiğinde; ısrarlı takip davranışının kötü niyetli olarak bireylerin sürekli biçimde takip edilip tacize uğraması olarak ifade edilebilir (Miller, 2012; Sinclair, 2012; Stevens vd., 2021). Bu bağlamda, ısrarlı takip davranışını istenmeyen davranış ve durumlara maruz kalma şeklinde sınırlandırabilmek mümkündür (McEwan vd., 2018). Ancak bu çalışmada, ısrarlı takip davranışı partner şiddeti olarak incelenmiş olup yabancı kişiler tarafından uygulanan ısrarlı takip davranışı değerlendirilmemiştir.

Israrlı takip kavramı üzerine net bir tanım getirilememesi, partnerin gösterdiği davranışların ne ölçüde makul, ne ölçüde mantıksız olduğu ile ilgili olabilmektedir. Çünkü romantik ilişkinin ilk süreçlerinde partnerin yoğun ilgisi ile ısrarlı takip davranışı arasında ince bir çizgi bulunmaktadır (Fox vd., 2011). Örneğin; gidilen yerlere dair sürekli bilgi istenmesi, sosyal medya hesaplarının sık sık kontrol ve takip edilmesi, sanal ya da fiziksel olarak her davranışın izlenmesi gibi durumlar partner tarafından yoğun sevgi ve buna bağlı olarak da kıskançlık şeklinde değerlendirilebilmektedir. Dolayısıyla, esasen şiddet olan ama mağdurun sevgi olarak tanımladığı davranışlar mağdur tarafından normal karşılanabilmektedir (Baş ve Öğün, 2023; Karakuş Öztürk, 2017). Ancak mağdurun algısından bağımsız olarak eş bir ilişkide, kontrol ve takip davranışlarının tamamı şiddet davranışı kapsamındadır (Spitzberg ve Cupach, 2014; Yılmaz, 2025). Bazı durumlarda ve bazı kişilerce ısrarlı takip davranışları masum görülmekte ve bu konuda partnere tolerans gösterilmektedir. Bu durum da ısrarlı takip davranışının

tanımlanıp sınırlandırılmasına; hatta partnerler tarafından farkındalık kazanılmasına engel olmaktadır (Zweig vd., 2013).

3.2. Bir Suç Olarak Israrlı Takip

Israrlı takip davranışları, gelişmiş ülkelerde genel olarak suç kapsamında değerlendirilmektedir (Chan ve Sheridan, 2021). Bir bireye hediye alınması ya da çiçek verilmesi gibi davranışlar flört olarak algılanıp genel olarak memnuniyetle karşılanmaktadır. Ancak, karşı tarafın bu hediyelerden rahatsız olması ve bu rahatsızlığa rağmen aynı durumların devam etmesi ısrarlı takip davranışını meydana getirmektedir (Belknap vd., 2011). Dolayısıyla, ısrarlı takip davranışlarına maruz kalan kişilerde korku ve kaygı gibi duygular oluşmaktadır (Caputo, 2013).

Israrlı takibe maruz kalan bireylerde korku, telaşlanma veya tehdit gibi durumların minimum bir tanesini yaşadığı gözlenmektedir (Chan ve Sheridan, 2021). Fakat bu konuda yürütülen bazı çalışmalar, ısrarlı takip davranışına maruz kalmış kişilerin mağdur olmalarına rağmen bu konuda haklarını aramadıklarını göstermektedir (Hellmann ve Kliem, 2015). Bunun sebeplerinden biri de, kurbanların ısrarlı takip kavramına yönelik farkındalık geliştirmemiş olmaları ve kendilerini mağdur olarak nitelendirmemelerinden kaynaklanmaktadır (Spitzberg ve Cupach, 2014). Dolayısıyla, ısrarlı takip mağduru kişilerin tespit edilenden çok daha fazla olduğu düşünülmektedir (McKeon vd., 2015; Spitzberg, 2016).

3.3. Israrlı Takip ve Cinsiyet Faktörü

Israrlı takip üzerine yürütülen araştırmalar değerlendirildiğinde, genel olarak erkeklerin fail; kadınların ise mağdur olduğu göze çarpmaktadır (Sheridan ve Lyndon, 2012). Nitekim, ısrarlı takip üzerine yapılan pek çok metaanaliz çalışması bunu desteklemesi bakımından önem arz etmektedir (Boydag, 2020; Ciceraro, 2010; Wincentak vd., 2016). Ancak bu durum, her zaman sabit olmayıp değişiklik gösterebilmektedir. Erkeklerle kıyasla sınırlı sayıda olan kadın faillerin hedef kişileri ele alındığında, doğrudan tanımadıkları ünlü kişilere yönelik ısrarlı takip davranışı gösterdiği belirlenmiştir (Strand ve Mc Ewan, 2011). Oysa erkekler ise genel olarak daha önce romantik ilişki kurdukları kadınlara yönelik ısrarlı takip davranışları gösterebilmektedir (Zona vd., 1993).

Israrlı takip davranışlarında cinsiyet farkı dikkate alındığında, erkeklerin daha aktif davranışlar sergiledikleri belirlenmiştir. Ancak kadın failler ise daha çok gizli davranışlara yönelmektedir (Sheridan vd., 2014). Ayrıca bu konuda yapılan çalışmalarda, kadın faillerin erkek faillere göre tehdit ve şiddet içerikli söz ve eylemlerinin daha sınırlı olduğu belirlenmiştir (Podaná ve Imříšková, 2014). Bu doğrultuda, kadın faillerin söz ve davranışlarında yakınlık kurabilme amacı olduğu; erkek faillerin söz ve davranışlarında ise biten bir romantik ilişkiyi yeniden canlandırabilme ya da yeni bir romantik ilişki kurma amacı taşıdığını söylemek mümkündür (Meloy vd., 2011).

3.4. Israrlı Takip Faillerinin Tipolojileri ve Mağdur Kadınlar Üzerindeki Etkileri

Israrlı takip üzerine yürütülen araştırmalar, bu davranışları gösteren kişilerin ağırlıklı olarak şizofreni, bipolar bozukluk, majör depresif bozukluk ve uyum bozukluğu gibi rahatsızlıklara sahip olduğunu işaret etmektedir (Racine ve Billick, 2014). Nitekim Zona ve diğerleri (1993) tarafından yürütülen çalışmada, ısrarlı takip davranışı gösteren kişilerin saplantılı kişiliklerinin olduğu tespit edilmiştir. Bu kişilerden bazıları saplantılı biçimde sevgisini gösterirken bazıları ise sonlanan romantik ilişkisini yeniden başlatabilmek için partnerini takip edip tacize varan davranışlar göstermektedir. Ayrıca, Meloy (1998) tarafından yapılan araştırmada, ısrarlı takip davranışının romantik ilişkisi biten kişilerce bir tür intikam aracı olarak kullanıldığı belirlenmiştir. Tüm bu davranış ve saplantıların önüne geçebilmek için yapılan araştırmalarda nörolojik tedaviler önerilmiştir (Meloy ve Fisher, 2005; Mohandie vd., 2006; Zona vd., 1993;).

Israrlı takip davranışı gösteren kişilerin davranışlarına yönelik sınıflama yapılmasında araştırmacılar tarafından çeşitli tipoloji türleri ileri sürülmüştür (McEwan vd., 2007; Wick vd., 2017). Yapılan sınıflamalarda, ısrarlı takip davranışı gösteren kişilerin eylemlerindeki farklılıklar ve sakıncaların ortaya konması amaçlanmıştır (Spitzberg ve Cupach, 2014). Literatürde yer alan tipolojilerde mağdurla fail arasındaki ilişkinin başlangıç noktası, aralarındaki bağlamı, ısrarlı takip davranışı gösteren kişinin motivasyonu ve bu davranışın görülmesinde rol oynayan ruhsal durumlar açıklanmaktadır. Bu bağlamda, alanyazında başlıca 3 tip tipoloji üzerine odaklanılmıştır (Racine ve Billick, 2014).

3.4.1. Zona Tipolojisi

Israrlı takip davranışı gösteren bireylerin kategorizasyonu ilk kez Zona ve diğerleri (1993) tarafından yapılmıştır. Bu kategorizasyonda, 74 vaka üzerinden inceleme yapılmış olup failler klasik saplantılı, aşk saplantılı ve erotomanik saplantılı olarak üç grupta değerlendirilmiştir. Ancak daha sonra sözde mağdur tipolojisinin de tanımlanmasıyla ısrarlı takip tipolojilerinin sayısı dört gruba çıkmıştır. Aşağıda, bu tipolojiler hakkında bilgi verilmiş olup mağdurlar üzerindeki etkileri de paylaşılmıştır (Zona vd., 1998).

- Klasik saplantılı kişiler, genel olarak mağduru doğrudan tanıyan ancak onunla derinlemesine bir bağı olmayan kişiler olarak belirtilmiştir. Örneğin; komşu, oda arkadaşı, okul arkadaşı, çalışma arkadaşı veya eski sevgili gibi kişiler klasik saplantılı tipoloji gösteren bireylerin davranışlarını sergilemektedir. Bu davranışlar, failin kurban ile arasındaki bağa duygusal olarak yatırım yaptığı ve onunla ilişkisini kuvvetlendirme çabasıyla oluşmaktadır. Bu çaba sonucunda, kurban kadınlarda klasik saplantılı kişilerin emeği geçmektedir. Buna bağlı olarak da mağdur kadınlarda saplantılı kişilere dair vefa duygusu gelişmektedir. Bunun üzerine failer tarafından yapılan duygu sömürsü ve çarpıtmalar, kurban kadınların kafasını karıştırmayı

hedeflemektedir. Bunun sonucunda da mağdur kadınların romantik ilişkiye ikna edilmesi beklenmektedir.

- Aşk saplantılı tipolojide bulunan kişiler, kurban kadınları tanıyıp onlara aşık olduğunu düşünen saplantılı kişilerdir. Fakat kurban kadınlar ise bu kişileri derinlemesine tanımamakta ve aşk belirtileri göstermemektedir. Bu tipolojideki kişiler de ısrarlı takip davranışlarını kurban kadınları kendilerine aşık edebilmek amacıyla yapmaktadır. Bu davranışlar, tacize boyutuna varabilmektedir.
- Erotomanik saplantılı kişiler ve kurbanları birbirlerini tanıyan bireylerden oluşmaktadır. Ancak bu tanışıklık, herhangi bir romantik durumu yansıtmamaktadır. Buna rağmen failler, takıntılı biçimde kurban kadınların kendilerine aşık olduğunu düşünmekte ve bu düşünce ile hareket etmektedir. Bu tipolojideki failler çoğunlukla mağdurdan ekonomi, statü ve yaşam doyumu vb. gibi etmenler bakımından çok daha geridedir. Eksikliklerini kapatmak için kendilerinin mağdurlardan daha iyi şartlarda olduğunu düşünüp mağdur kadınlara ısrarlı takip davranışlarını gösterme noktasında kendilerini haklı görmektedirler. Bu düşünce de kadınların mağduriyeti ile sonuçlanmaktadır (Zona vd., 1993).
- Sözde mağdur tipolojisi ise gerçekte herhangi bir mağduriyeti olmamasına rağmen ısrarlı takip davranışına maruz kaldığını öne süren kişileri tanımlamak için ileri sürülmüştür. Burada fail ve mağdurun tanışıklığı olabileceği gibi mağdurun faili tanımadığı durumlar da olabilmektedir. Bu kişiler genellikle başarısız ve özgüvensiz kişilerden oluşmaktadır. Özgüvensizliğini ve başarısızlığını maskeleyebilmek adına kurban kadınlara yönelik ısrarlı takip davranışları göstermektedirler (Meloy, 1999).

3.4.2. Mullen Tipolojisi

Mullen ve diğerleri (1999) tarafından yürütülen çalışmada, ısrarlı takip faillerinin düşünce ve davranışları incelenmiş olup bu kişilerin reddedilmiş, yakınlık arayan, yetersiz, gücenmiş ve yırtıcı olmak üzere 5 farklı tipte olduğu sonucu belirlenmiştir. Aşağıda, bu tipolojiler hakkında bilgi verilmiş olup mağdurlar üzerindeki etkileri de paylaşılmıştır (Youngs vd., 2013).

- Reddedilmiş tipolojisindeki kişiler, romantik ilişki tekliflerinin kabul etmeyen kadınlara ısrarlı takip davranışı uygulayan bireylerdir. Bu kişiler, uzlaşma ve intikam arzusu arasında kalmış olup kaybetme, öfke, kızgınlık ve kıskançlık gibi duygular etkisinde hareket etmektedir. Mullen tipolojisine göre, ısrarlı takibe maruz kalan kadınlar için en tehlikeli grubu oluşturmaktadır.
- Yakınlık arayan kişiler, karşısındaki kadınları hayatının aşkı olarak görmektedir. Bu kişilerin temel hedefi, karşı taraf ile yakınlık kurmaya çalışmaktır. Ancak kurban kadınların bu

kişilere karşılık vermemesi, öfke ve kıskançlığa dayalı olarak ısrarlı takibe maruz kalmasına ortam hazırlamaktadır.

- Yetersiz tipolojisindeki kişiler, ilgi duydukları kadınların kendilerine yönelik romantik bir duygu beslemediklerini bilmektedirler. Fakat yine de karşı tarafla yakınlık kurabileceklerine ilişkin inanç beslemektedirler. Bu kişilerde yoğun bir aşk duygusu bulunmamaktadır. Buna rağmen kurban kadınlara ısrarlı takip davranışı uygulayabilmektedirler.
- Gücenmiş tipolojisindeki kişiler ise karşılık göremediği kadınlarda korku uyandırıp onları rahatsız etmeyi amaç edinmektedir. Fakat bu kişiler, intikam duygusuyla hareket etmek yerine kendi haklılıklarını gösterme çabasıdır. Mağdur kadınlar, kurmadıkları romantik ilişki sebebiyle, bu kişilerin maddiyat, statü, güç vb. gibi imkanlarına dayalı ısrarlı takibine maruz kalmaktadır. Israrlı takip sonucunda kadınlarda pişmanlık duygusunun oluşması ve romantik ilişki kurma isteğinin canlanması beklenmektedir.
- Yırtıcı tipolojisindeki kişiler, cinsellik ve şiddet içerikli davranışlar göstermektedirler. Çabalamalarına rağmen karşılık göremedikleri kadınlara cinsel saldırı eylemi göstermektedirler (Purcell vd., 2002).

3.4.3. RECON Tipolojisi

RECON tipolojisi, ısrarlı takip eyleminde bu davranışı gösteren kişiler ile mağdur kişiler arasındaki bağlamı açıklamaya çalışmaktadır. Fail ile mağdur arasındaki ilişki, iki tip ile açıklanmıştır. Birinci tipte mağdur faili tanırken ikinci tipte ise mağdur faili tanımamaktadır. Ayrıca her iki tipte de iki grup olmak üzere dört farklı alt tipoloji yer almaktadır. Aşağıda, bu tipolojiler hakkında bilgi verilmiş olup mağdurlar üzerindeki etkileri de paylaşılmıştır (Mohandie vd., 2006).

- Birinci tip birinci gruptaki kişiler, eski sevgili veya eski eş gibi mağdur ile yakın ilişkiye sahip kişilerdir. Genel olarak, adli suç kaydına sahip veya alkol/madde bağımlısı kişilerdir. Mağdur kadınlar için bu grup, en tehlikeli grup olup fiziksel ve duygusal olarak zarar görülmektedir.
- Birinci tip ikinci gruptaki kişiler, mağduru doğrudan tanıyan ancak onunla yakın bağı bulunmayan kişilerdir. Mağdur kadınlar, bu gruptaki kişilerce maddi zararlar görebilmektedir.
- İkinci tip birinci gruptaki kişiler, mağdurları gerçek yaşamda doğrudan tanımamış olmasına rağmen onlara ısrarlı takip davranışı gösteren kişilerdir. Bu kişilerin ısrarlı takip eylemleri, ünlülere yöneliktir. Mağdur kadınların bu noktada şiddet görme olasılığı düşüktür.
- İkinci tip ikinci gruptaki kişiler, mağduru tanımayan ve onunla bağı olmayan kişilerdir. Buradaki temel amaç, failin mağdur ile yakınlık kurma çabasıdır. Ancak mağdur kadınlar,

ünlü bireyler yerine sıradan vatandaşlardır. Mağdur kadınlar, bu grupta da ısrarlı takibe maruz kalmasına rağmen genel olarak şiddet görmemektedir.

3.5.İsrarlı Takip Mağduru Kadınların Gösterdikleri Tepkiler

Israrlı takip üzerine yapılan araştırmaların büyük bölümünde kadınların mağdur olarak tespit edilmesi (Akış vd., 2019; Boydağ, 2020; Duman vd., 2023; Spitzberg ve Cupach, 2007; Wincentak vd., 2016; Yılmaz, 2023) ve erkeklerin kadınlara göre şiddet türlerini göstermeye daha eğilimli olması (Logan ve Walker, 2021; Spencer ve Stith, 2020) kadınların ısrarlı takip davranışından erkeklere göre daha çok etkilendiği düşüncesini doğurmuştur. Yapılan bu araştırmada ısrarlı takip davranışlarının mağdur kadınlar üzerindeki sonuçlarını ve kadınların bu noktada verdikleri tepkilerin ortaya konması amaçlanmıştır. İsrarlı takip davranışına maruz kalan kadınların gösterdiği tepkiler; davranışsal tepki ve duygusal tepki olmak üzere iki başlık altında ele alınmaktadır (Aydın, 2023).

3.5.1. Davranışsal Tepki

Israrlı takip mağduru kadınların gösterdikleri davranışsal tepkiler incelendiğinde; verilen ilk tepkinin failden kaçmak ya da kaçınmak olduğu ifade edilebilir. Bunun sebebi, mağdur kişilerin failden zarar görme korkusudur (Fisher vd., 2000). Kaçma ya da kaçınma tepkisi, failden gelebilecek olası zararların önünü keseceği veya minimuma indireceği için bu tepkilerin mantıklı tepkiler olduğu belirtilmektedir (Spitzberg ve Cupach, 2007). Ancak bazı kişilerde failden kaçınmak yerine onunla savaşıma tepkisi de görülebilmektedir (Zweig vd., 2013). Bu noktada mağdur kişinin faille baş edip onu yenebileceği gibi failin mağdur kişiyi cezalandırma, zarara uğratma veya saldırganca davranma tehlikesi de bulunmaktadır. Dolayısıyla, fail ile savaşıma mağdur kişilerin daha az tercih ettikleri bir yöntem olarak göze çarpmaktadır (Spitzberg, 2002).

Davranışsal tepkilerin temelinde, mağdurların yalnız kalmaktan korkma duygu yer almaktadır. Evde, işte veya başka ortamlarda yalnız bulunan kişilerin ısrarlı takibe maruz kalınca korkma eğiliminin daha yüksek olabileceği göz önüne alındığında, bu kişilerde çalışma saatlerini güncelleme, iş ortamını değiştirme, evinden taşınma vb. gibi davranışlar gözlenebilmektedir (Mohandie vd., 2006). Ayrıca, mağdurların telefon numaralarını değiştirme, sosyal medya hesaplarını kapatma, güvenlik sistemleri satın alma, çevresindeki bireylerle ilişkisini kesme veya azaltma, hukuki yollara başvurma ve kendini koruyabilmek için polise başvurma gibi davranışsal tepkileri de olabilmektedir (Pylarinou, 2020).

3.5.2. Duygusal Tepki

Literatürdeki araştırmalar incelendiğinde; ısrarlı takibe maruz kalan kadınlarda görülen duygusal tepkilerin başlıcalarından biri travma sonrası stres bozukluğudur. Bu doğrultuda yapılan araştırmalar ısrarlı takip mağduru olmanın travma sonrası stres bozukluğunu yükselttiğini göstermektedir (Dardis vd., 2017; Sheridan ve James, 2015). İsrarlı takip üzerine yürütülen araştırmalarda ele alınan bir başka değişken depresyon olmuştur. Bu konuda yapılan birçok araştırmada ısrarlı takip mağduru kadınlarda

belirgin biçimde depresif belirtilerin saptandığı ifade edilmiştir (Bailey ve Morris, 2021; Fais vd., 2020; Johnson ve Thompson, 2016; Kuehner vd., 2020; Stevens vd., 2021; Waterman vd., 2021;). İlgili araştırmalardan hareketle, kadınlarda görülen depresyonun bir sebebi olarak ısrarlı takip davranışına maruz kalmak gösterilebilir.

Literatürdeki çalışmalar incelendiğinde, ısrarlı takip mağduru kadınlarda kaygı düzeyinin de yüksek olduğu belirlenmiştir (Aydın, 2023; Caputo, 2013; Marazziti vd., 2015; Narud ve Dahl, 2015). Bu bağlamda, ısrarlı takibe maruz kalma ile kaygı arasında ilişki olduğu söylenebilir. Ayrıca, travma sonrası stres bozukluğu, depresyon ve kaygıya ek olarak somatizasyon (Gilroy vd., 2016; Wolf vd., 2021), ve düşük özgüven düzeyi de (Naeem vd., 2021) ısrarlı takip mağduru kadınlarda sıkça tespit edilen psikolojik tepkiler olarak dikkat çekmektedir. Bazı araştırmalarda ise kıskançlık, paranoya, kafa karışıklığı, stres, şüphe, öfke, güvensizlik, vb. gibi pek çok duygusal tepkinin ısrarlı takip davranışına maruz kalmayla ilişkisinin olduğu ifade edilmiştir (Baum vd., 2009; Dağ, 2022; Pimlott-Kubiak ve Cortina, 2003; Sheridan ve Lyndon, 2012; Solmaz Yiğit, 2024).

4. TARTIŞMA ve SONUÇ

Bu araştırmada, ısrarlı takip davranışı üzerine yürütülen araştırmalar ve bu araştırmaların sonuçları incelenip ısrarlı takibin kadınlar üzerindeki sonuçları değerlendirilmiştir. Bu doğrultuda, alanyazında ısrarlı takip konulu araştırmalar incelenmiştir. Yapılan incelemelerin güncel sonuçları içermesi adına, son 10 yılda yürütülen araştırmalar temel alınmış olup 2015-2025 yılları arasında yapılan çalışmalar değerlendirilmiştir. Bu değerlendirmelerin ardından, ısrarlı takip davranışının kadınlar üzerinde davranışsal ve duygusal olarak pek çok sonucu olduğu belirlenmiştir.

Israrlı takibe maruz kalan kadınlar üzerine yapılan araştırmalardan hareketle, kadınların göstermiş oldukları davranışsal tepkiler ele alındığında; gösterilen ilk tepkinin failden kaçınma olduğu belirlenmiştir. Mağdur kadınların faillerden kaçınma sebeplerine gerekçe olarak zarar görmekten korkmaları gösterilebilir (Fisher vd., 2000; Spitzberg ve Cupach, 2007). Fakat daha sınırlı da olsa bazı kadınların faillerden kaçınma yerine onlarla savaşmayı tercih ettiği sonucu elde edilmiştir. Buradaki temel motivasyon ise faili alt edip cezalandırma düşüncesidir (Spitzberg, 2002; Zweig vd., 2013). Bu sonuçlardan hareketle, ısrarlı takip mağduru kadınların faillerden zarar görmemek için onlarla genel olarak mücadeleye girmediği söylenebilir. Nitekim, mağdur kadınların gösterdikleri duygusal tepkiler ele alındığında, buna paralel nitelikte sonuçlara ulaşılmıştır. Ulaşılan sonuçlarda, zafer kazanma, motive olma, başarıma vb. gibi duygusal tepkiler yerine travma sonrası stres bozukluğu, kaygı, depresyon vb. gibi duygusal tepkiler belirlenmiştir. Bu yönüyle, ısrarlı takibin mağdur kadınlar üzerinde duygusal etkisinin ciddi düzeyde olduğu söylenebilir.

Araştırma sonunda, ısrarlı takip mağduru kadınların gösterdikleri davranışsal ve duygusal tepkilerin faillerin tiyolojilerine, söz ve eylemlerinin rahatsızlık verme düzeylerine ve bu sürecin uzunluğuyla ilgili olarak değişim gösterebildiği sonucuna ulaşılmıştır (Karuppannan ve Puthisigamani, 2007). Hatta ısrarlı takip davranışının dijital veya fiziksel ortamda olması da mağdur kadınları farklı şekillerde etkileyebilmektedir (Alexy vd., 2005). Bu bağlamda, ısrarlı takip mağduru her kadının bu davranıştan benzer şekilde etkilenmediği savunulabilir. Buna paralel olarak, her kadının süreç içerisinde ısrarlı takipten farklı şekilde ve farklı düzeyde etkilendiği ifade edilebilir. Örneğin; ısrarlı takip mağduru kadınlar bu davranışı ilk zamanlar ilgi ve sevginin bir tezahürü olarak görebilmektedir (McEwen vd., 2007). Dolayısıyla, ısrarlı takibin rahatsız edici boyutu idrak edilene kadar mağdur kadınlar içerisinde bulundukları durumu doğru değerlendirememektedir (Ferreira ve Matos, 2013). Bu durum da ısrarlı takip mağduru bazı kadınların ilk zamanlarda bu eylemden rahatsızlık duymadıklarını; zamanla ısrarlı takibe maruz kaldıklarını kabul edip daha fazla etkilenmeye başladıklarını göstermesi açısından dikkate değerdir.

Araştırma kapsamında dikkat çeken bir başka sonuç; kadınların genç yetişkinlik döneminde olması, yalnız yaşaması ve daha önce istismar öyküsünün bulunması gibi faktörlerin kadınların ısrarlı takip kapsamında risk grubunda olduğunu işaret etmesidir (Baldry vd., 2016; Melton, 2007; Warren vd., 2011). Ek olarak, incelenen bazı araştırmada, risk grubunda olmayan kadınların da ısrarlı takip mağduru olabildiği sonucunu göstermiştir. Buradan hareketle, ısrarlı takibin kadınlar için ciddi bir durum olduğu ve bu davranışlara sıkça maruz kalabildikleri söylenebilir. Nitekim yapılan pek çok araştırmada, ısrarlı takip davranışında erkeklerin genel olarak fail ve kadınların ise mağdur olduğu sonucu elde edilmiştir (Dressing vd., 2006; Mechanic vd., 2008).

İsrarlı takip davranışını konu alan araştırmaların sonuçları bir bütün olarak değerlendirildiğinde; ısrarlı takibin şiddet ve aşağılama içeren sözler ve eylemlerle yapıldığı, kadınların bu süreçte cinsiyetçi saldırılara maruz kaldığı, ısrarlı takip kapsamında gösterilen taciz davranışlarının kimi zaman dijital ortamlarda ve kimi zamanda fiziksel bağlamda yapıldığı, kadınların ruh hali üzerinde derin etki bırakıp travmatik belirtilerle sonuçlandığı ve faillerin genel olarak nörolojik ve psikolojik rahatsızlığının bulunduğu belirlenmiştir. Ayrıca kimi kadınların farkında olmadıklarından kimi kadınların ise yasalara ve emniyet güçlerine güveninin eksik olmasından dolayı ısrarlı takip davranışından şikayetçi olmadığı belirlenmiştir.

Araştırma konusundan hareketle, verilebilecek birtakım öneriler bulunmaktadır. İlgili öneriler şu şekildedir:

- İsrarlı takip kavramının geniş çevrelerce bilinmesi ve buna ilişkin farkındalık kazandırılabilmesi görsel ve işitsel medya yayın organlarında çalışmalar yapılabilir. Örneğin;

bu konuda yapılacak kamu spotu çalışmaları radyo, televizyon vb. gibi yerlerde yayınlanıp farkındalık kazandırılabilir.

- Belediyeler, üniversiteler ve daha farklı kamu kurumlarında bilgilendirici sempozyum ve konferanslar verilebilir. Bu sayede, katılımcıların uzman kişiler tarafından bilgilendirilmesi sağlanabilir.
- Çocukluk yıllarından itibaren öğrencilere yönelik çalışmalar yapılabilir. Okuma kitaplarında ve hayat bilgisi gibi derslerde çocukların seviyesine göre okuma metinleri verilip ısrarlı takip davranışının yanlışlığına dair bilgiler paylaşılabılır. Ayrıca, ergenlik döneminden itibaren okul rehber öğretmenleri tarafından öğrencilerle bireysel ve grup görüşmeleri yapıp risk grubunda olan öğrenciler belirlenip önlemler alınabilir.
- Israrlı takip davranışına ilgili yasal mevzuatlarda düzenlemeler yapılabilir. Bu doğrultuda, ısrarlı takip davranışlarının içeriği ve kapsamı yoruma yer bırakmadan açık ve net şekilde belirtilip her durum için ayrı ayrı cezalar detaylandırılabilir.
- Israrlı takip kavramına yönelik yapılan akademik çalışmaların sayısı artırılabilir. Bunun için bu konuda yürütülen çalışmalara çeşitli destekler verilebilir. Bu sayede, ısrarlı takip konusu araştırmacılar için daha özendirici hale getirilebilir.
- Bu araştırma, nitel araştırma yöntemlerinden sistematik derleme ile yapılmıştır. İleride benzer konularda yapılacak araştırmalar için deneme modeli ve tarama modeli önerilebilir. Deneme modeli kullanılmasıyla, ısrarlı takip üzerinde etkisi bulunan bağımsız değişkenler derinlemesine incelenebilir. Tarama modeli kullanılmasıyla da büyük örneklem gruplarına ulaşıp durum tespitleri yapılabilir.
- Literatürde yer alan araştırmalar genel olarak ısrarlı takibi depresyon, kaygı, stres vb. gibi olumsuz değişkenler ile eşleştirmiştir. İleride yapılacak araştırmalarda yaşam doyumu, özgüven ya da benlik saygısı gibi olumlu değişkenlerin ısrarlı takiple ilişkisi değerlendirilebilir.
- Israrlı takip üzerine yürütülen pek çok araştırmada, mağdurlar değerlendirmeye alınmış ve ısrarlı takibin mağdurlar üzerindeki sonuçlarına odaklanılmıştır. Bundan sonra yapılacak araştırmalarda faillere ağırlık verilmesi önerilebilir. Israrlı takip davranışı gösteren faillerin bu davranışı hangi motivasyon ile yaptıklarını derinlemesine inceleyebilmek için çocukluk çağı travmaları, öfke yönetimi, bağlanma stilleri vb. gibi faktörleri değerlendirmeye alınabilir.

Çıkar Çatışması Beyanı: Çalışmanın çıkar çatışması bulunmamaktadır.

KAYNAKÇA

- Akış, N., Korkmaz, N., H., Taneri, P., E., Özkaya, G. ve Güney, E. (2019). Üniversite öğrencilerinde flört şiddeti sıklığı ve etkileyen etmenler. *ESTÜDAM Halk Sağlığı Dergisi*, 4(3), 294-300. <https://doi.org/10.35232/estudamhsd.550913>
- Akmeşe, Z. ve Deniz, K. (2017). Stalk, benliğin izini sürmek. *Ege Üniversitesi İletişim Fakültesi Yeni Düşünceler Hakemli E-Dergisi*, 8, 23-32.
- Alexy, Eileen M., Ann W. Burgess, Timothy B. ve Smoyak. S., A. (2005). Perceptions of cyberstalking among college students. *Brief Treatment and Crisis Intervention*, 5, 279. <https://doi.org/10.1093/brief-treatment/mhi020>
- Amar, A., F. (2007). Behaviors that college women label as stalking or harassment. *Journal of the American Psychiatric Nurses Association*, 13(4), 210-220. <https://doi.org/10.1177/1078390307306289>
- Aydın, Ş. (2023). *Yakın ilişkilerde ayrılık sonrası ısrarlı takip ve psikolojik etkileri* (Tez No.814182) [Yüksek lisans tezi, İstanbul Arel Üniversitesi]. Yükseköğretim Kurulu Ulusal Tez Merkezi.
- Bailey, B. ve Morris, M., C. (2021). Longitudinal associations among negative cognitions and depressive and posttraumatic stress symptoms in women recently exposed to stalking. *Journal of Interpersonal Violence*, 36(11-12), 5775-5794. <https://doi.org/10.1177/0886260518807905>
- Baldry, A., C., Cinquegrana, V., Cacace, S. ve Crapolicchio, E. (2016). Victim's perception of quality of help and support by the police issuing warnings orders in ex-intimate partner stalking cases in Italy. *Policing: A Journal Of Policy And Practice*, 10(4), 432-445. <https://doi.org/10.1093/police/paw037>
- Baş, Ö. ve Ögün, E. P. (2023). Üniversite öğrencileri arasında dijital şiddete maruz kalma yaygınlığı ve mücadele yöntemlerinin bilinirliği. *Dijital Medya Çalışmaları içinde* (s. 63-82). Özgür Yayınları.
- Başar, D. ve Sakallı, N. (2021). Israrlı takip: Tanımı ve sosyal psikolojik değişkenler ile ilişkileri. *Türk Psikoloji Yazıları*, 24(47), 22-36. <https://doi.org/10.31828/tpy1301996120201119m000030>
- Baum, K., C., Swahn, M., H., Chen, J. ve Saltzman, L., E. (2009). Stalking in the United States: Recent national prevalence estimates. *American Journal of Preventative Medicine*, 31(2), 172-181. . <https://doi.org/10.1016/j.amepre.2006.03.028>
- Belknap, J., Chu, A., T. ve DePrince, A., P. (2011). The roles of phones and computers in threatening and abusing women victims of male intimate partner abuse. *Duke J. Gender L. & Pol'y*, 19, 373.
- Boydağ, B. (2020). Üniversite öğrencilerinde flört şiddeti ve ısrarlı takip. 2. *Uluslararası Şiddeti Anlamak Kongresi 2st International Understanding Violence Congress*, 496-500.
- Breiding, M., Smith, S., Basile, K., C., Walters, M., L., Chen, J. ve Merrick, M., T. (2014). Prevalence and characteristics of sexual violence, stalking, and intimate partner violence victimization—national intimate partner and sexual violence survey, United States, 2011. *MMWR Surveill Summ*, 63(8), 1–18. <https://doi.org/10.2105/AJPH.2015.302634>
- Büyükoztürk, Ş., Kılıç Çakmak, E., Akgün, Ö., E., Karadeniz, Ş. ve Demirel, F. (2014). Bilimsel araştırma yöntemleri. (8. Baskı). Pegem Akademi Yayınları.
- Caputo, A. (2013). Cultural models shaping stalking from a content analysis of Italian newspapers. *Europe's Journal of Psychology*, 9(3), 443-460. <https://doi.org/10.5964/ejop.v9i3.604>
- Cass, A., I. ve Rosay, A., B. (2012). College student perceptions of criminal justice system responses to stalking. *Sex Roles*, 66(5), 392-404. <https://doi.org/10.1007/s11199-011-9934-3>
- Cavezza, C. ve McEwan, T., E. (2014). Cyberstalking versus off-line stalking in a forensic sample. *Psychology, Crime & Law*, 20, 955-970. <https://doi.org/10.1080/1068316X.2014.893334>

- Chan, H., C. ve Sheridan, L., P. (2021). Stalking perpetration in Hong Kong: Exploring the stalker-victim relationship. *Victims & Offenders*, 1-19. <https://doi.org/10.1080/15564886.2021.1979152>
- Churcher, F., P. ve Nesca, M. (2013). Risk Factors for Violence in Stalking Perpetration: A Meta-analysis. *FWU Journal of Social Sciences*, 7(2), 100.
- Ciceraro, L., D. (2010). Sex differences in stalking and obsessive relational intrusion: Two meta-analyses. *Partner Abuse*, 1(3), 259. <https://doi.org/10.1891/1946-6560.1.3.259>
- Dağ, B. Ç. (2022). *İsrarlı takip ile yetişkin ebeveyn kabul-ret algısı arasındaki ilişkide kişilik bozukluklarının aracı rolü* (Tez No.763395) [Yüksek lisans tezi, İstanbul Gedik Üniversitesi]. Yükseköğretim Kurulu Ulusal Tez Merkezi.
- Dardis, C. M., Amoroso, T., & Iverson, K. M. (2017). Intimate partner stalking: Contributions to PTSD symptomatology among a national sample of women veterans. *Psychological Trauma: Theory, Research, Practice, and Policy*, 9(1), 67-80. <https://doi.org/10.1037/tra0000171>
- Doğan, R. (2014). Kadına yönelik şiddetin bir türü olarak, ısrarlı takip (stalking) kavramı ve suçu. *Ankara Barosu Dergisi*, (2), 135-154.
- Dooley, J., J., Pyżalski, J. ve Cross, D. (2009). Cyberbullying versus face-to-face bullying: A theoretical and conceptual review. *Journal of Psychology*, 217(4), 182-188. <https://doi.org/10.1027/0044-3409.217.4.182>
- Dressing, H., Bailer, J., Anders, A., Wagner, H. ve Gallas, C. (2014). Cyberstalking in a large sample of social network users: prevalence, characteristics, and impact upon victims, cyberpsychol. *Behav Soc Netw*, 17(2), 61. <https://doi.org/10.1089/cyber.2012.0231>
- Dressing, H., Kuehner, C. ve Gass, P. (2005). Life time prevalence and impact of stalking in a European population: Epidemiological data from a middle-sized German city. *The British Journal of Psychiatry*, 187(2), 168-172. <https://doi.org/10.1192/bjp.187.2.168>
- Dressing, H., Kuehner, C. ve Gass, P. (2006). The epidemiology and characteristics of stalking. *Current Opinion in Psychiatry*, 19(4), 395-399. <https://doi.org/10.1097/01.yco.0000228760.95237.f5>
- Duman, N., Öçalan, H., İ. ve Uysal, R. (2023). Stalklama: İsrarlı Takip Davranış Tipolojileri. *Adli Bilimler ve Suç Araştırmaları*, 5(2), 125-141.
- Dunlap, E., E., Lynch, K., R., Jewel, J., A., Wasarhaley, N., E. ve Golding, J., M. (2015). Participant gender, stalking myth acceptance, and gender role stereotyping in perceptions of intimate partner stalking: a structural equation modeling approach. *Psychology, Crime & Law*, 21(3), 234-253. <https://doi.org/10.1080/1068316X.2014.951648>
- Fais, C., R., Lutz-Zois, C., J. ve Goodnight, J., A. (2020). Mediators and moderators of the association between stalking victimization and psychological distress. *Journal of Interpersonal Violence*, 35(9-10), 1843-1865. <https://doi.org/10.1177/0886260517699951>
- Ferreira, C. ve Matos, M. (2013). Post-relationship stalking: The experience of victims with and without history of partner abuse. *Journal of Family Violence*, 28(4), 393-402. <https://doi.org/10.1007/s10896-013-9501-5>
- Fisher, B., S., Cullen, F., T. & Turner, M., G. (2000). The sexual victimization of college women. National Institute of Justice.
- Fissel, E., R. ve Reynolds, B., W. (2020). The aftermath of cyberstalking: School, work, social, and health costs of victimization. *American Journal of Criminal Justice*, 45(1), 70-87. <https://doi.org/10.1007/s12103-019-09489-1>
- Fox, K., A., Nobles, M., R. ve Fisher, B., S. (2011). Method behind the madness: An examination of stalking measurements. *Aggression and Violent Behavior*, 16(1), 74-84. <https://doi.org/10.1016/j.avb.2010.12.004>

- Gilroy, H., McFarlane, J., Maddoux, J. ve Sullivan, C. (2016). Homelessness, housing instability, intimate partner violence, mental health, and functioning: A multi-year cohort study of IPV survivors and their children. *Journal of Social Distress and the Homeless*, 25(2), 86-94. <https://doi.org/10.1080/10530789.2016.1245258>
- Gürgezoğlu, E. (2010). *Takip/izlemeye ilişkin algının incelenmesi ve mağdur olan /olmayanların kaygı düzeylerinin karşılaştırılması* (Tez No. 278792) [Yüksek lisans tezi, Maltepe Üniversitesi]. Yükseköğretim Kurulu Ulusal Tez Merkezi.
- Hellmann, D., F. ve Kliem, S. (2015). The prevalence of stalking: Current data from a German victim survey. *European Journal of Criminology*, 12(6), 700-718. <https://doi.org/10.1177/1477370815587769>
- Johnson, E., F. ve Thompson, C., M. (2016). Factors associated with stalking persistence. *Psychology, Crime & Law*, 22(9), 879-902. <https://doi.org/10.1080/1068316X.2016.1197225>
- Karaçam, Z. (2013). Sistematiik derleme metodolojisi: Sistematiik derleme hazırlamak için bir rehber. *Dokuz Eylül Üniversitesi Hemşirelik Fakültesi Elektronik Dergisi*, 6(1), 26-33.
- Karakuş Öztürk, H. (2017). Aşk öfke ikileminde ısrarlı takip: Ünlülere yönelik taciz vakaları. *International Journal of Social and Humanities Sciences Research (JSHSR)*, 4(10), 462-470. <https://doi.org/10.26450/jshsr.71>
- Karuppannan, J. ve Puthisigamani, K. (2007). Victims of stalking in India: A study of girl college students in tirunelveli city. *Zrtve Uznemiravanja*. 10(4), 13-21. <https://doi.org/10.2298/TEM0704013J>
- Kaya, S., Karaçam, S., Eş, H. ve Tuncel, M.. (2013). 4. ve 5. Sınıf öğretmenlerinin fen ve teknoloji dersinde proje ve performans görevlerine ilişkin görüşleri. *Pamukkale Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 187-201. <https://doi.org/10.9779/PUJE244>
- Korkodeilou, J. (2017). No place to hide: Stalking victimization and its psycho-social effects. *International Review of Victimology*, 23(1), 17-32. <https://doi.org/10.1177/0269758016661608>
- Kuehner, C., Gass, P. ve Dressing, H. (2012). Mediating effects of stalking victimization on gender differences in mental health. *Journal of Interpersonal Violence*, 27(2), 199-221. <https://doi.org/10.1177/0886260511416473>
- Logan, T., K. ve Cole, J. (2024). Mental health and recovery needs among women substance use disorder treatment clients with stalking victimization experiences. *Journal of Drug Issues*, 54(2), 218-237. <https://doi.org/10.1177/00220426231159307>
- Logan, T., K., Shannon, L. ve Cole, J. (2007). Stalking victimization in the context of intimate partner violence. *Violence And Victims*, 22(6), 669-683. <https://doi.org/10.1891/088667007782793147>
- Logan, T., K. ve Walker, R. (2021). The impact of stalking-related fear and gender on personal safety outcomes. *Journal of Interpersonal Violence*, 36(13-14), 7465- 7487. <https://doi.org/10.1177/0886260519829280>
- Marazziti, D., Falaschi, V., Lombardi, A., Mungai, F. ve Dell’Osso, L. (2015). Stalking: A neurobiological perspective. *Rivista di Psichiatria*, 50(1), 12-18.
- McEwan, T., Mullen, P., E. ve Purcell, R. (2007). Identifying risk factors in stalking: A review of current research. *International Journal of Law and Psychiatry*, 30(1), 1-9. <https://doi.org/10.1016/j.ijlp.2006.03.005>
- McEwan, T., E., Shea, D., E., Daffern, M., MacKenzie, R., D., Ogloff, J., R. ve Mullen, P., E. (2018). The reliability and predictive validity of the stalking risk profile. *Assessment*, 25(2), 259-276. <https://doi.org/10.1177/1073191116653470>

- McKeon, B., McEwan, T., E. ve Luebbers, S. (2015). It's not really stalking if you know the person: Measuring community attitudes that normalize, justify and minimise stalking. *Psychiatry, Psychology and Law*, 22(2), 291-306. <https://doi.org/10.1080/13218719.2014.945637>
- Mechanic, M., B., Weaver, T., L. ve Resick, P., A. (2008). Mental health consequences of intimate partner abuse: A multidimensional assessment of four different forms of abuse. *Violence Against Women*, 14(6), 634-654. <https://doi.org/10.1177/1077801208319283>
- Meloy, J., R. (1999). Stalking. An old behavior, a new crime. *The Psychiatric Clinics of North America*, 22, 85-99.
- Meloy, J., R. ve Fisher, H. (2005). Some thoughts on the neurobiology of stalking. *Journal of Forensic Science*, 50(6), 508-509.
- Meloy, J., Mohandie, K. ve Green, M. (2011). The female stalker. *Behavioral Sciences & The Law*, 29(2), 240-254. <https://doi.org/10.1002/bsl.976>
- Melton, H., C. (2007). Predicting the occurrence of stalking in relationships characterized by domestic violence. *Journal of Interpersonal Violence*, 22(1), 3-25. <https://doi.org/10.1177/0886260506294994>
- Miller, L. (2012). Stalking: Patterns, motives, and intervention strategies. *Aggression and Violent Behavior*. Advance Online Publication. <https://doi.org/10.1016/j.avb.2012.07.001>
- Mohandie, K., Meloy, J., R., McGowan, M., G. ve Williams, J. (2006). The RECON typology of stalking: reliability and validity based upon a large sample of North American stalkers. *Journal of Forensic Sciences*, 51(1), 147-155. <https://doi.org/10.1111/j.1556-4029.2005.00030.x>
- Mullen, P., E., Purcell, R. ve Stuart, G., W. (1999). Study of Stalkers. *American Journal of Psychiatry*, 156(8), 1244-1249. <https://doi.org/10.1176/ajp.156.8.1244>
- Naeem, S., Tariq, S. ve Mubeen, B. (2021). Sexual intrusive thoughts, stalking and implicit self esteem in early adulthood. *Asian Social Studies and Applied Research (ASSAR)*, 2(3), 203- 211.
- Narud, K. ve Dahl, A., A. (2015). Stalking experiences reported by Norwegian members of Parliament compared to a population sample. *The Journal of Forensic Psychiatry & Psychology*, 26(1), 116-131. <https://doi.org/10.1080/14789949.2014.981564>
- Ngo, F., T. (2012). Toward a comprehensive model on stalking acknowledgment. *Crime & Delinquency*, 60(8), 1158-1182. <https://doi.org/10.1177/0011128711428731>
- Nobles, M., R., Cramer, R., J., Zottola, S., A., Desmarais, S., L., Gemberling, T., M., Holley, S., R. ve Wright, S. (2018). Prevalence rates, reporting, and psychosocial correlates of stalking victimization: Results from a three sample cross-sectional study. *Social Psychiatry and Psychiatric Epidemiology*, 53(11), 1253-1263. <https://doi.org/10.1007/s00127-018-1557-3>
- Owens, J., G. (2016). Why definitions matter: Stalking victimization in the united states. *Journal of Interpersonal Violence*, 31(12), 2196-2226. <https://doi.org/10.1177/0886260515573577>
- Pimlott-Kubiak, S. ve Cortina, L. (2003). Gender, victimization, and outcomes: Reconceptualizing risk. *Journal of Consulting and Clinical Psychology*, 3, 528-539. <https://doi.org/10.1037/0022-006X.71.3.528>
- Podaná, Z. ve Imříšková, R. (2016). Victims' responses to stalking: An examination of fear levels and coping strategies. *Journal of Interpersonal Violence*, 31(5), 792-809. <https://doi.org/10.1177/0886260514556764>
- Powell, A., Scott, A., J. ve Henry, N. (2020). Digital harassment and abuse: Experiences of sexuality and gender minority adults. *European Journal of Criminology*, 17(2), 199-223. <https://doi.org/10.1177/1477370818788006>

- Purcell, R., Flower, T. ve Mullen, P., E. (2009). Adolescent stalking: Offence characteristics and effectiveness of intervention orders. *Trends & Issues In Crime And Criminal Justice*, 369.
- Purcell, R., Pathé, M. ve Mullen, P., E. (2002). The prevalence and nature of stalking in the Australian community. *Australian and New Zealand Journal of Psychiatry*, 36(1), 114-120. <https://doi.org/10.1046/j.1440-1614.2002.00985.x>
- Pylarinou, N., R. (2020). *Stalking: Perpetration, victimization and stalking myth acceptance in Greece and the United Kingdom* [Doctoral dissertation, University of Huddersfield].
- Racine, C. ve Billick, S. (2014). Classification systems for stalking behavior. *Journal of Forensic Sciences*, 59(1), 250-254. <https://doi.org/10.1111/1556-4029.12262>
- Reyns, B., D. (2010). A situational crime prevention approach to cyberstalking victimization: Preventive tactics for Internet users and online place managers. *Crime Prevention and Community Safety*, 12(2), 99-118. <https://doi.org/10.1057/cpcs.2009.22>
- Reyns, B., W. ve Fisher, B., S. (2018). The relationship between offline and online stalking victimization: A gender-specific analysis. *Violence and Victims*, 33(4), 769-786. <https://doi.org/10.1891/0886-6708.VV-D-17-00121>
- Scott, A., J., Rajakaruna, N., Sheridan, L. ve Sleath, E. (2014). International perceptions of stalking and responsibility: The influence of prior relationship and severity of behavior. *Criminal Justice and Behavior*, 41(2), 220-236. <https://doi.org/10.1177/0093854813500956>
- Sheridan, L., P., Blaauw, E. ve Davies, G., M. (2003). Stalking: Knowns and unknowns. *Trauma, Violence, & Abuse*, 4(2), 148-162. <https://doi.org/10.1177/1524838002250766>
- Sheridan, L., P. ve James, D., V. (2015). Complaints of group-stalking ('gang-stalking'): An exploratory study of their nature and impact on complainants. *The Journal of Forensic Psychiatry & Psychology*, 26(5), 601-623. <https://doi.org/10.1080/14789949.2015.1054857>
- Sheridan, L., P., North, A., C. ve Scott, A., J. (2014). Experiences of stalking in same-sex and opposite-sex contexts. *Violence and Victims*, 29(6), 1014-1028. <https://doi.org/10.1891/0886-6708.VV-D-13-00072>
- Sheridan, L. ve Lyndon, A., E. (2012). The influence of prior relationship, gender, and fear on the consequences of stalking victimization. *Sex Roles*, 66(5- 6), 340-350. <https://doi.org/10.1007/s11199-010-9889-9>
- Short, E., Guppy, A., Hart, J., A. ve Barnes, J. (2015). The impact of cyberstalking. *Studies in Media and Communication*, 3, 23-37. <https://doi.org/10.11114/smc.v3i2.970>
- Silva Santos, I., L., Pimentel, C., E. ve Mariano, T., E. (2021). Cyberstalking scale: development and relations with gender, FOMO and social media engagement. *Current Psychology*. <https://doi.org/10.1007/s12144-021-01823-3>
- Sinclair, H., C. (2012). Stalking myth-attributions: Examining the role of individual and contextual variables on attributions in unwanted pursuit scenarios. *Sex Roles*, 66(5-6), 378-391. <https://doi.org/10.1007/s11199-010-9853-8>
- Solmaz Yiğit, E. (2024). *Ergenlerin bağlanma stilleri ile psikolojik ihtiyaçları arasındaki ilişkide ısrarlı takip edilmenin aracılık rolü* (Tez No.870493) [Yüksek lisans tezi, Karamanoğlu Mehmet Bey Üniversitesi]. Yükseköğretim Kurulu Ulusal Tez Merkezi.
- Spencer, C., M. ve Stith, S., M. (2020). Risk factors for male perpetration and female victimization of intimate partner homicide: A meta-analysis. *Trauma Violence Abuse*, 21(3), 527-540. <https://doi.org/10.1177/1524838018781101>
- Spitzberg, B., H. (2002). The tactical topography of stalking victimization and management. *Trauma, Violence, & Abuse*, 3, 261-288. <https://doi.org/10.1177/1524838002237330>

- Spitzberg, B., H. ve Cupach, W., R. (2007). The state of the art of stalking: Taking stock of the emerging literature. *Aggression and Violent Behavior*, 12(1), 64-86. <https://doi.org/10.1016/j.avb.2006.05.001>
- Spitzberg, B., H. ve Cupach, W., R. (2014). *The dark side of relationship pursuit: From attraction to obsession and stalking* (2. ed.). Routledge.
- Spitzberg, B., H. (2016). Acknowledgment of unwanted pursuit, threats, assault, and stalking in a college population. *Psychology of Violence*, 7(2), 1-11. <https://doi.org/10.1037/a0040205>
- Stevens, F., Nurse, J., R. ve Arief, B. (2021). Cyberstalking, cyberharassment, and adult mental health: A systematic review. *Cyberpsychology, Behavior, and Social Networking*, 24(6), 367- 376. <https://doi.org/10.1002/bsl.981>
- Strand, S. ve Mc Ewan, T., E. (2011). Same-gender stalking in Sweden and Australia. *Behavioral Sciences & the Law*, 29(2), 202-219. <https://doi.org/10.1089/cyber.2020.0253>
- Veletsianos, G., Houlden, S., Hodson, J. ve Gosse, C. (2018). Women scholars' experiences with online harassment and abuse: Self-protection, resistance, acceptance, and self-blame. *New Media & Society*, 20(12), 4689-4708. <https://doi.org/10.1177/1461444818781324>
- Ybarra, M., L., Langhinrichsen-Rohling, J. ve Mitchell, K., J. (2017). Stalking-like behavior in adolescence: Prevalence, intent, and associated characteristics. *Psychology of Violence*, 7(2), 192–202. <https://doi.org/10.1037/a0040145>
- Yılmaz, E. (2025). Bir şiddet türü olarak ısrarlı takip. *Toplum ve Kimlik Dergisi*, 2(2), 199-228. <https://doi.org/10.5281/zenodo.16619828>
- Yılmaz, N., A. (2023). *Israrlı Takip ve Taciz Ölçeğinin Türkçe standardizasyon çalışması: Mağdurlarının travma sonrası stres ve psikolojik belirti düzeylerinin incelenmesi* (Tez No.865386) [Yüksek lisans tezi, İstanbul Cerrahpaşa Üniversitesi]. Yükseköğretim Kurulu Ulusal Tez Merkezi.
- Youngs, D., Ioannou, M. ve Straszewicz, A. (2013). Distinguishing stalker modus operandi: An exploration of the Mullen, Pathé, Purcell, and Stuart (1999) typology in a law-enforcement sample. *Journal of Forensic Psychiatry & Psychology*, 24(3), 319-336. <https://doi.org/10.1080/14789949.2013.795239>
- Zona, M., A., Palarea, R., E. ve Lane Jr, J., C. (1998). Psychiatric diagnosis and the offender-victim typology of stalking. *The Psychology Of Stalking* içinde (s. 69- 84). Academic Press.
- Zona, M., A., Sharma, K., K. ve Lane, J. (1993). A comparative study of erotomaniac and obsessional subjects in a forensic sample. *Journal of Forensic Sciences*, 38, 894–903.
- Zweig, J., M., Dank, M., Yahner, J. ve Lachman, P. (2013). The rate of cyberdating abuse among teens and how it relates to other forms of teen dating violence. *Journal of Youth and Adolescence*, 42(7), 1063-1077. <https://doi.org/10.1007/s10964-013-9922-8>
- Warren, J., I. ve Burnette, M. (2012). Factor invariance of cluster b psychopathology among male and female inmates and association with impulsive and violent behavior. *The Journal of Forensic Psychiatry & Psychology*, 23(1), 40-60. <https://doi.org/10.1080/14789949.2011.627442>
- Warren, L., J., Mullen, P., E. ve Ogloff, J., R. (2011). A clinical study of those who utter threats to kill. *Behavioral Sciences & the Law*, 29(2), 141-154. <https://doi.org/10.1002/bsl.974>
- Waterman, E., A., Siller, L., Dworkin, E., R. ve Edwards, K., M. (2021). The association of stalking victimization with adolescents' depressed mood and school mattering. *Journal of Interpersonal Violence*, 36(23-24), 11768-11780. <https://doi.org/10.1177/0886260519900945>
- Wick, S., E., Nagoshi, C., Basham, R., Jordan, C., Kim, Y., K., Nguyen, A., P. ve Lehmann, P. (2017). Patterns of cyber harassment and perpetration among college students in the United States: A test of routine activities theory. *International Journal of Cyber Criminology*, 11(1), 24-38.

- Wincentak, K., Connolly, J. ve Card, N. (2016). Teen dating violence: A meta-analytic Review of Prevalence Rates. *Psychology of Violence*, 1-18.
- Wolf, N., M., Løkkegaard, S., S. ve Elklit, A. (2021). Psychological distress and attachment insecurity of stalked mothers. *Journal of Interpersonal Violence*, 36(13-14), 6487-6511. <https://doi.org/10.1177/0886260518819883>